

F O A I E

пентрѣ

МИНТЕ, ШИМЪ ШИ ЛИТЕРАТУРЪ.

№. 9.

Luni, 28. Fevruarie.

1844.

VINARСЪЛ-РАКІЪЛ

дн прівінда історіко-політіко-медікѣ.

De Dr. Vasich.

(Ѣрмаре.)

Прівіреа вѣдї ведїв есте дн фантѣ о ікоанѣ дїн челе маї днпрозїтоаре шї маї мікшорѣтоаре де оменїре; стареа дн каре се афлѣ ведївѣл дн фелїзрїтеле гра дѣрї де ведїе есте кѣ мѣлт маї днфрїко-шетоаре а днфѣцїона кѣзѣта оменїре, де-кѣлт шї ачееа а смїнїцілор де мїнте, кѣчї пентрѣ ачештїа копчетѣденїї пострїї ара-тѣ о компѣтїмїре, vnde дїн протївѣ пентрѣ чеї ведївї пѣ ле рѣтѣлне алта декѣт сїмѣл врїсіреї. Шї ваї кѣ тїкѣлос есте омѣл чел врїсіт! — Кѣнд омѣл сѣпѣтос шї треаз }се апѣкѣ дїмїнеаца кѣ пѣтерї нѣѣ, кѣ плѣчере поаѣ де лѣкрѣрїле сале, vedem пе чел ведїв, кѣ се тѣрѣе дїн а-щерпѣт ка шї шерпеле дїн сомѣл де іарпѣ, се сїмѣце сѣ скапе дїн амецеала, че іаѣ лѣсат'о ракіѣл дн зїоа трекуѣтѣ, сїмѣзрїле лѣї сѣлт днкѣ днкрѣкате, пї-чїоареле пѣ маї вреѣ сѣ'л поарте, тѣлпеле дї трешѣрѣ, шї пѣ пот сѣ лѣкре, апої ка сѣ се факѣ іарѣшї чевамаї днкрѣражат спре лѣкрѣ, че аре де а фаче? ел іарѣ

се апѣкѣ де стїкѣл шї афлѣ асѣпра сѣлѣ-вїчївнеї, каре іаѣ кѣшѣнат'о ракіѣл, medi-чина іарѣшї дн ракіѣ „Кѣїѣ кѣ кѣїѣ.“ — Вѣзѣнд днсѣ зрѣтѣрїле, каре і леаѣ лѣ-сат ракіѣл днѣзрѣнт, се тѣлпенеце, есте педнестѣлат кѣ лѣтеа шї кѣ сїне днсѣшїї, дн апѣкѣ грїжа вѣзѣнд тїкѣлонїа, дн каре аѣ кѣзѣт. Че сѣ факѣ, ка сѣ скапе де сарчїна гѣндзрїлор дѣрероасе шї де грїжа, че дн тѣлпенеце? Днмѣлѣчї колеа, днтрѣ дн кѣрчївѣтѣ шї веа ракіѣ, каре акѣта дї ресїенеце грїжа шї дї кѣшѣнт'о ве-селїе мештеншїдїтѣ, каре веїї вїне кѣ тре-вѣе сѣ о дїпѣ прїп некѣрѣтата а ракіѣлвї гѣстаре. Дн градѣл чел маї мїк ал ве-дїеї (весел) аре ведївѣл днкѣ сѣвт стѣ-пѣнїреа са сїмѣзрїле тоате, днсѣ дѣхѣл шї трѣпѣл лѣї сѣлт днтр'о сїмїчїе маї таре, днкїнзїреа есте маї днлѣдате шї се скїтѣвѣ зшор, кѣцегеле алеаргѣ маї іѣте, сїмѣчїївнеа шї сїмѣвїмїтатеа сѣлт маї вїї, креце капачїтатеа пентрѣ орї че апѣсѣрї дїн афарѣ, шї дї тревѣе фоарте пѣдїпѣ прїчїлѣ, ка сѣ і се кѣшѣне мїшкѣ-рїле сѣфлетѣлї маї алес вѣзѣрїа шї тѣ-нїа. Пе днпѣгѣ ачестеа ведївѣл вїтѣ дн-тр'о клїпїтѣ тоате релациїле, каре се дн-темеїазѣ дн пѣравѣрї вѣне шї дн вѣна кѣвїпѣдѣ. Се ватѣмѣ зшор шї днчене

гълчѣвъ шѣ пентрѣ зп лѣкрѣ de nimica, лѣжърѣ, властѣтъ, стрѣгѣ шѣ се лѣфѣрѣе. — Лѣн градѣл маѣ маре ал вѣдѣеѣ се ара- тѣ лѣнтрѣ зп стат вѣсѣлѣѣ асеменеа, скаде лѣжрареа сѣмѣзрѣлор шѣ пентрѣ ачеа вѣдѣ- вѣл vede нерсоапеле шѣ лѣжрѣрѣле, каре лѣ лѣнпресоарѣ алѣфелѣѣ декѣт сѣнт лѣ адевѣр. Цѣнереа de mѣnte шѣ адѣчереа амѣнте се перд тот маѣ мѣлт, шѣ аша цѣ- реа de сѣне лѣкѣ се тѣлѣзърѣ маѣ мѣлт саѣ маѣ пѣдѣн. Тот лѣн ачеаста пропор- цѣе пѣшаде лѣнаѣнте шѣ довѣточеаска лѣѣ патѣрѣ шѣ е стѣпѣнѣтъ акѣшѣ de рѣвна дѣпѣ десѣфѣнѣрѣ шѣ лѣндестѣлареа вол- дѣлѣѣ сексѣал, акѣшѣ de патѣмѣ аскѣпсе а ѣзѣрѣѣ de чѣнсте, а зѣрѣ, а рѣсѣзѣнѣрѣѣ, а темерѣѣ, жалѣзѣеѣ ш. а., каре акѣма ес ла ѣвѣалѣ дѣн аскѣпсѣл лор. — Лѣн градѣл чел маѣ маре ал вѣдѣеѣ се ара тѣ, пе кѣт ам вѣзѣт маѣ сѣс, зп стат кѣ тотѣл пе- сѣмѣдѣтор. Сѣмѣдѣмѣлѣтатеа шѣ мѣшкареа de воѣе скад ла чел маѣ мѣк град, вѣдѣвѣл а- кѣма пѣмаѣ поате, нѣчѣ ста, нѣчѣ мерѣе, нѣчѣ ворѣѣ, чѣ пѣмаѣ гѣлѣгѣнѣ, шѣ каде орѣ зпде се ва аѣла, шѣ се лѣнпроапѣ лѣн зп сомп адѣлѣ, ка кѣнд ар фѣ ловѣт de гѣтѣ, ачеста сомп есте легат кѣ хѣркѣрѣѣ пѣсѣ- ферѣте, кѣ звокѣрѣѣ шѣ вомѣрѣѣ. Шѣ аша кѣ дорѣл дѣпѣ гѣстѣрѣѣ тот маѣ пѣлѣкѣте омѣл се лѣватѣ лѣн пѣдѣне чеасѣрѣѣ шѣ скаде адѣлѣк сѣвѣт довѣток! —

Лѣнѣ ла мѣлѣдѣѣ вѣдѣѣѣ стрѣкареа пѣ- рѣшѣлѣне пѣмаѣ атаѣта; неконтѣнѣта а ра- кѣлѣѣ гѣстаре адѣче шѣ воале сѣфлетѣѣѣ шѣ трѣнеѣѣѣ, каре пентрѣ преѣдѣл морал- нѣ ле пѣтем трече аѣчеа кѣ вѣдѣреа. Воа- леле сѣфлетѣлѣѣ кѣшѣпате прѣп некѣтпѣ- тата а ракѣлѣѣ гѣстаре леаѣ десѣрѣс Дрѣл

Кларѣс *) шѣ леаѣ пѣмѣт Кѣдѣреа вѣдѣѣ- вѣ. Кѣ крѣдѣреа аѣлор, вѣдѣѣѣ тот маѣ пѣдѣн пот рѣвѣла ракѣл, аша кѣт обѣчѣѣта порѣдѣ лѣ пѣне de лок лѣ амеѣеалѣ шѣ лѣ лѣватѣ деплѣн, шѣ аша пѣфѣнд лѣ ста- ре ашѣ пѣрта месѣрѣле шѣ слѣжѣвеле, рѣ- шѣлѣ фѣрѣ лѣкрѣ, фѣрѣ слѣжѣѣ кѣ зп кѣ- вѣлѣт, фѣрѣ пѣлѣеа de тоате зѣлеле; лѣ- вѣлѣ дарѣ ѣчѣ коло фѣрѣ треавѣ шѣ кѣѣ- тѣнд мѣлѣгѣере, зѣтаре грѣжелор шѣ а апѣсѣрѣлор пѣажѣнѣерѣѣ лѣн стѣкла кѣ ра- кѣѣ, шѣ аша еѣ кад дѣн треапѣт лѣн треапѣт атѣт трѣпѣеѣе, кѣт шѣ моралѣеѣе тот маѣ адѣлѣк, пѣпѣ че ажѣлг ла кѣдѣреа вѣ- дѣѣѣ. Еѣфектеле лѣнѣсѣ аѣ ачестѣѣѣ воале сѣ- флетѣѣѣ се ара тѣ лѣн фелѣзрѣте форме шѣ модѣрѣѣ, шѣ пентрѣ ачеаа деосеѣеѣе Кларѣс патрѣ спецѣѣ de ачеаста воалѣ, адеѣк: 1. Не оменѣреа вѣдѣѣѣ, саѣ деѣелѣра- цѣѣ пѣравѣзрѣлор шѣ а стѣлѣпѣрѣшѣнтѣлѣѣ (inhumanitas ebriosa). 2. Мѣлта сете вѣдѣѣѣ, саѣ тѣрѣвареа вѣтоасѣ (Dipsoma- nia seu Polydipsia ebriosa). 3. Лѣншѣла- реа сѣмѣзрѣлор вѣдѣѣѣ (Fallacia sen- suum ebriosa). 4. Болѣлѣнѣѣ саѣ пѣвѣ- нѣѣ вѣдѣѣѣ (Amentia seu vesania ebriosa). Сѣ черчетѣм дарѣ ачестеа тоате маѣ а- проане.

Неоменѣреа вѣдѣѣѣ се ара тѣ прѣп рѣдѣката капавѣлѣтате (dostoimicie) пентрѣ орѣ че апѣсѣрѣѣ фѣсѣче шѣ морале, шѣ прѣп зпа de ачѣ атѣрпѣѣтоаре деспрѣѣзѣре а о- тѣелѣѣѣлор сѣмѣтѣмѣнте шѣ пѣгоѣѣерѣѣ. Омѣл, каре аѣ кѣзѣт лѣн неоменѣреа вѣдѣѣѣ, есте рече шѣ ѣндѣферѣнт (пѣпѣсѣѣтор) кѣтрѣ

*) Bezŕi Clarus Beitrage zur Erkenntniŕ und Beurtheilung zweifelhafter Seelenzustande. Leipzig, 1828.

даторицеле, къ каре есте днстрчинат прин
 овицеска ъвире де оамені ші де патрие,
 прин слъжба ші кіетареа, каре о поартъ
 ші прин каспичіле ші фамилиареле релациі;
 ел днсъ дін противъ есте къ атѣта маі
 дптрѣтѣчїос кѣтръ тоате, че се дппро-
 тивеск воіей саме ші пофтелор трѣпещї,
 кареї сѣнт маі къ сеамъ дндрептате спре
 тревѣицеле де жос ші спре алор днде-
 стѣларе. Неоменїтѣл вецїв нѣ деосїведе
 че е дрепт ші недрепт, нѣ шї іа остенеа-
 ль а съ дппротївї момелелор, каре дп
 траг ла довіточїе, а шї дпфрѣла воїа ші
 а дптревѣица пѣтерїле сѣфлетещї. Дѣпъ
 деосевїреа індівїдуалїтѣдїї (іпшїмеї) трѣ-
 пещї, шї сѣфлетещї се аратъ ачеаста а
 пѣравѣрїлор деценераціе дп фелїзїте фор-
 ме. Де ачестеа се цїнеа сѣлѣтѣчїа
 вецївъ (ferocitas ebrіosa), каре се ха-
 рактерїсеазъ прин о дндѣрѣтнїкъ, довіточеа-
 скъ, кѣмплїтъ, рѣстїтоаре шї неспраснїкъ
 маїне, прин крѣзїмеа гласлѣвї шї а вор-
 велор, прин непѣсареа де компѣтїмїре,
 де дрепт шї кѣвїицѣ шї прин вѣлва а шї
 арѣта пѣтерїле трѣпещї, маі вѣртос кѣтръ
 чѣї маї славі (мѣїерї, копїї). Ачеаста воа-
 ль вецївъ есте маї деасъ днтре оаменї
 де рѣнд, шї кѣшѣлѣ вѣтѣ шї фапте сѣп-
 цероасе, шї поате вшор трече дп невѣ-
 нїе. в) Посоморѣреа вецївъ (mogos-
 itas ebrіosa) се іведе маї къ сеамъ ла а-
 чеї оаменї, карїї сѣнт маї славі, аѣ сїм-
 дїменте маї фїне, шї чеаа кѣлѣрѣ дѣ-
 ховнїчеаскъ, шї каре петрек о віацѣ ше-
 зѣндѣ. Ачентї вецївї сѣнт мої, ле есте
 врѣт лѣкрѣл, ѣвеск неорѣндїала, нѣ ле
 пасъ де нїмїк, нїчї де сїне днсѣшї, аратъ
 рѣвлѣ пентрѣ петречерї, жокѣрї, пентрѣ
 гѣделареа сїмдѣрїлор, пентрѣ предаре шї

непѣчїзре каспїкъ. Нѣ се дндестѣлазъ
 къ соартеа, нїчї къ сїне днсѣшї, се апѣкъ
 де днтрепрїндерї некѣвїицїосе прин каре
 вреаѣ сѣ шї рестаторнїчеаскъ іарѣшї пер-
 дѣта авѣдїе, се даѣ вшор дѣпъ дншелѣ-
 чїшї, шї нѣ араре орї кад дп меланхолїе,
 саѣ се вчїд днсѣшї пе сїне.

Мѣлта сете вецївъ. Ачеастъ воа-
 ль се характерїсеазъ прин о сете воапѣ-
 вїчїосъ, саѣ прин тп дор нестѣмѣтѣрат дѣ-
 пѣ ракіѣ, кѣрѣїа нѣ се поате дппротївї
 вецївѣл. Прїчина ачестеї воале есте авѣ-
 зѣл ракіѣлѣвї, прин каре се паше о адевѣ-
 рат воапѣвїчїосъ скїтваре дп трѣп, каре
 се редпнтоарче дп хотѣрѣте перїодѣрї шї
 се веде а фї сѣпѣсъ вшор хотѣрѣте лецї,
 кѣчї фїеште каре парокїсїзм (апѣкаре) се
 сѣжршеште прин нїще дпфѣдошерї, каре
 аѣ чеа маї маре асетѣпаре къ крїзеле ал-
 тор воале. Мѣлцї дїптрѣ ачештї тїкѣлошї
 вецївї сїнт къ чеа маї маре маїхнїре, кѣт
 де нечїнстїт есте ачест дпгрозїтор рѣѣ нѣ
 нѣмаї дп окїї алтора, чї шї де сїне, шї
 дп сїне, кѣт де пѣгѣвїтор де сѣпѣтате,
 шї дѣрѣпѣлѣтор де каспїка економїе, шї
 пентрѣ ачееа дптревѣицѣ тоатъ сїлїнда
 къ чел маї сѣжнт шї хотѣрѣт пропѣс,
 де мѣлте орї сѣвт жѣрѣмѣлѣтѣрї греле,
 ка съ скане де вецѣра ракіѣлѣвї, шї аша
 шї де тїкѣлошїа, дп кареа аѣ кѣзѣт; дп-
 сѣ че есте чел маї маре жѣрѣмѣлѣт дп-
 пайптеа лѣї Дѣмпнезѣѣ, чеа маї маре дп-
 кредїндаре дпайптеа оаменїлор шї чел маї
 сѣжнт пропѣс дпайптеа са пе лѣпгъ вол-
 дѣл ракіѣлѣвї? Кѣчї кѣм вїне перїодѣл а-
 честеї сете вецїве, де лок сѣнт тоате
 вїтате. Вецївѣл вїтъ тоате, рѣдїкъ маї-
 пеле кѣтръ пої, шї се роагъ къ лакрѣмї
 дп окї, сѣї дѣм нѣмаї тп пїк де ракіѣ,
 *)

сѣши зде дѣтерминатата лимбъ, сѣши спеле амѣрѣта гѣрѣ ши съ адапе апринсѣл stomach; ачеста есте зп волд аскѣнс дѣфрикошат, каре атѣта дѣ фрѣтѣнтъ, атѣта дѣ траѣе ши дѣ тѣпъ спре гѣстареа ракѣлѣи, кѣт де пѣ іар фаче дестѣл, ар тревѣи ачѣ се моарѣ дѣнтре челе маї грозаве кѣнѣрѣ. Асеменеа пѣлде вор фѣ възѣт четиторѣи пощѣрѣ дестѣле, кѣчѣ пѣ сѣнт пѣчѣ декѣт rare!

Бецѣва дѣшеларе а сѣмѣзѣрилор се пѣще маї кѣ сеамѣ дела апѣсареа крерѣлор прѣн вѣпеле преа дѣмплѣте де сѣпѣе. Дѣнсѣ преа-дѣмплереа ачеста а вѣпелор се продѣче прѣн тѣлта ши лѣнгѣитоареа дѣнтревѣре а ракѣлѣи, каре тѣпъ сѣпѣеле пѣзѣреа кѣтрѣ креерѣ, ши аша сѣ сѣкѣмѣ репрезентареа сѣмѣзалъ а обѣектелор дѣн афарѣ, сѣ се продѣче о репрезентациѣ а зпор обѣекте, каре пѣ сѣнт де фадѣ. Маї деасѣ есте дѣшелареа азѣлѣи, а възѣлѣи ши а пѣпѣтѣлѣи ши се пот арѣта маї тѣлте трепте де дѣшелѣѣи. П. е. зрлетѣл зрѣклор се дѣналѣ де тѣлте орѣ трептат дела згомѣтѣл зпор карѣ дѣкѣркѣте пѣпъ ла възѣтѣл зпѣи катаракте (кѣдерѣ де апѣ) сѣ възѣтѣл зпѣи дѣтѣнѣрѣ дѣфрикошате; іарѣ възѣтѣл зрѣклор трече дела гласѣл зпор клопѣте дѣденѣртѣте, пѣпъ ла ачела а зпор маї апроапе, дела мелѣдиоаса ши армонѣка адѣпаре а маї тѣлтор тонѣрѣ мѣсѣкале пѣпъ ла о дѣсартмонѣе сѣлѣватѣкъ а маї тѣлтор ѣнструменте мѣсѣкале. Аша есте ши кѣ азѣлѣ ворѣелор, каре фаче не ачентѣ бецѣвѣи сѣ ворѣеаскѣ фѣрѣ скоп ши фѣрѣ а авеа кѣ чѣне. Дѣн прѣвѣнѣа възѣлѣи се дѣналѣ ачеста дѣшеларе дела сѣнѣтеѣереа окѣлор, сѣ тречереа зпор норѣи мѣчѣи не де

пѣпѣтеа окѣлор пѣпъ ла дѣфѣдошареа стрѣгоѣлор, ши а алтор дѣхѣрѣ пѣкѣрате. Аша есте ши кѣ пѣпѣтѣл, сѣ дѣшелареа сѣмѣѣѣнѣи, каре се дѣчепе кѣ о сѣмѣре, ка ши кѣнд ар дѣмѣла пѣще фѣрѣчѣи не сѣвт пеле. мѣ крѣще пѣпъ ла ачела град, кѣт маї не зрѣт ачестор бецѣвѣи лѣ се паре кѣ сѣмѣеск шоарѣчѣи, соволѣи, вроаѣе, шерпѣи пѣ лѣнѣгъ сѣне, сѣ дѣкѣ се кѣлѣкъ, лѣ се паре кѣ ар а маї авеа врео персоанѣ дѣн пат.
(Ва зрѣта.)

ЛИТЕРАЦІИ РОМЪНІ.

(Зрѣтаре.)

Зп радикал одатѣ дѣнтреѣа не зп мѣжлѣчѣи: Каре цѣ се паре маї фѣрѣмос, Домпѣле:

„Славѣ татѣлѣи ши фѣлѣлѣи ши сѣдѣнтѣлѣи дѣх; сѣ

Докѣ татѣлѣи ши фѣлѣлѣи ши агѣлѣи пѣвѣта?“

Зпа аре ворѣеле славѣ, сѣдѣнт ши дѣх славѣне; ши алѣа, докѣ, агѣѣ ши пѣвѣта еленѣче. Дака есте пѣнѣтрѣ дѣнѣстрѣѣѣтѣрѣ, ши зпа ши алѣа е пѣнѣтрѣѣѣ; рѣтѣне акѣт сѣ ведем чѣне кѣѣѣѣгъ маї тѣлт, зпѣл кѣ славѣна сѣ алѣлѣ кѣ еленѣка? Ноѣ пѣтѣм чѣа де а доѣлеа ѣерѣг (жаргон) ши маѣедонѣи не чѣа дѣпѣтѣѣи.

Алѣдатѣ іарѣ зп радикал дѣнтреѣа не зп мѣжлѣчѣи:

— Че еѣѣ, Домпѣата, Домпѣле?

— Ромѣл, респѣнсѣ мѣжлѣѣл.

— Дѣѣи плаче сѣ фѣ авѣт ши сѣ айѣв ромѣнѣл сѣнтѣменте повѣле ши мѣшкѣрѣи ѣенѣроасѣ ши лѣѣдѣте? адѣѣѣгъ чѣл дѣпѣтѣѣи.

— Негрешит, респѣнсе міжлочиѣл; пентрѣ-къ ши дѣмпеалѣи професа пиѣе асеменеа сѣмтѣменте къ о декламацие къ тотѣл театралѣ.

— Кѣм се зѣче, Домпѣле, чѣнстеа пе ромѣнпеще? Лѣтревѣ ѣарѣ радикалѣл.

— Кѣм съ се зѣкъ алѣфел декѣт чѣнсте?

— Лѣсъ ворѣа чѣнсте е славопѣ. Приѣмѣреѣи дѣмпеата съ се зѣкъ къ Ромѣнпѣи п'ѣѣ авѣт ѣдеа чѣнстеѣи пѣчи одатѣ, ши къ лѣ а даг'о стрѣнпѣи дѣмпревѣнъ къ ворѣа? — Дар слаѣвъ кѣм се зѣче ромѣнпеще? — Дар мѣлѣ? — Дар драгосте? — Дар ѣвѣре? — Дар покѣнпѣцѣ? ши алте асеменеа.

— Кѣм съ се зѣкъ? тот аша. Че? ворѣеле ачестеа пѣ сънт ромѣнпещѣи?

— Нѣ негрешит; сънт славопещѣи кѣрате.

— Лѣсъ с'ѣѣ обѣчѣнпѣит лѣ лѣмѣвѣ ши сънт кѣпоскѣте де тоѣи.

— Нѣ сънт ѣлѣсъ фѣрѣ лѣчепѣт лѣтре ромѣнпѣи; ва фѣи фост одатѣ време, пѣ-пѣ кѣнд пѣ се лѣтродѣсерѣ кѣрѣдѣле славопѣ прип ѣисерѣчѣи, кѣнд Ромѣнпѣи пѣ ле кѣпопещеа, ши ераѣ обѣчѣнпѣи кѣ ворѣеле респекѣтѣе челе стрѣмопещѣи (пентрѣ-къ чѣл пѣдѣип дѣмпеата пѣ поѣи зѣче, къ Ромѣнпѣи п'ѣѣ авѣт пѣчи одатѣ ѣдеа слаѣеѣи, а мѣлеѣи а драгостеѣи шѣл., ши дака аѣ авѣт ѣдеа тревѣѣа съ аѣѣвѣ ши ворѣа). Аша кѣм с'ѣѣ десовѣчѣнпѣит де ворѣеле лор, ши с'ѣѣ обѣчѣнпѣит рѣѣ къ челе стрѣне, ши се паре къ есте ши маѣ лесне ши маѣ къ дрептѣл а се десѣѣра ши а се лѣнѣѣѣрка деѣла челе стрѣне ши а се депрѣнде къ але лор че сънт маѣ фѣрѣмоасе ши кѣре ле фак къ а-деѣѣрат опоаре ѣар пѣ чѣнсте.

— Дака е аша зѣсе міжлочиѣл, пѣчи сѣла пѣ есте ромѣнпещѣл.

— Нѣ негрешит респѣнсе радикалѣл. Аѣ пѣ шиѣи дѣмпеата къ сѣла а фост тот-д'ѣзна а стрѣнпѣлор? Ба ѣпкъ ши обѣрѣ-пѣчѣа ши жафѣл ши алте асеменеа тот стрѣ-не сънт?

Че ва фѣи фѣкѣт маѣ ла ѣрѣмѣ міжло-чиѣл, деѣенпѣг'а радикал сѣѣ рѣмас'а тот лѣ челе дѣнапѣте, пѣ шиѣи аша ѣне съѣѣ спѣѣѣ. Атѣта кѣпоскѣ пѣмаѣ, къ мѣлѣдѣи, къ тоате ачесте кѣѣпѣте, пѣ вор пѣчи декѣт съ лѣ-деѣлеагѣ; лор маѣ лесне лѣ ар скоате чѣ-неѣа ѣн окѣѣ декѣт съ ле кѣрѣѣде мѣшкѣѣл де пе лѣмѣѣ. Пентрѣ ѣнпѣи ка ачѣѣа ѣлѣсъ че сокотеск міжлочиѣстѣл ка о ѣнпѣт ѣар пѣ ка ѣн міжлок, ши вор съ хотѣраскѣ ачѣи лѣмѣѣа къ тоате пѣрѣдѣле еѣи етерѣоѣне, ши лѣмпѣтѣ остепелеле ши ѣегѣерѣле чѣ-лор че асѣѣѣ ка съ ле деа о лѣмѣѣ, лас съ ле респѣнпѣѣ ѣн Домпѣ, ал кѣрѣѣи пѣме п'ам лѣѣат ѣпкъ ѣоѣеа де а'л чѣта.

Лѣтѣр'о зѣ ераѣ маѣ мѣлѣдѣи аѣѣѣнпѣи; се дѣскѣта о асеменеа чѣстѣнпѣе; мѣлѣдѣи ераѣ пентрѣ радикалѣстѣ ши мѣлѣдѣи пентрѣ між-лочиѣстѣ, домпѣл ачѣста зѣсе челе ѣрѣмѣ-тоаре:

„Есте ѣнпѣт, Домпѣлор, къ лѣ Дѣчѣа с'ѣѣ фѣкѣт колѣнпѣи ромѣне че фѣрѣще къ аѣ ворѣит лѣмѣѣа ромѣпѣ. Есте ѣпкъ ѣнпѣт къ ачесте колѣнпѣи дѣпѣѣ атѣтеа ѣеакѣрѣи п'ѣѣ рѣмас кѣрате ка арѣнпѣтѣл. Неатѣрѣи деосѣ-ѣите аѣ ѣѣѣѣлат прип ѣарѣ ши с'ѣѣ статорпѣ-чѣт шѣл. Кѣѣѣи остаѣи п'ѣѣ маѣ треѣкѣт прип ѣарѣ, кѣрѣи пѣ пѣѣтем зѣче къ аѣ стат къ мѣнпѣле лѣ сѣп, кѣчѣи ши еѣи ераѣ оаменѣи. Чѣне маѣ ѣнпѣе дар кѣрат, кѣрѣи съ фѣе аѣ-ѣѣѣраѣѣи таѣи ши мошѣи аѣи конѣтѣмпорѣнпѣлор. Ачѣѣѣи конѣтѣмпорѣнпѣи ѣарѣ, п'ѣѣ ши еѣи ѣн

інстинкт? п'аѣ ші еї зн сьпце prin vine? Че фькѣсе о dinoаръ не фійла de ціган крескѣт дп палат, кьнд а ешт ла вьлѣ-тоаре ші а вьзѣт дп пьдѣре лемпеле, съ зїкѣ къ знеле сьпт вьне de кьрвѣні, алтеле de фѣсе, алтеле de албїи шчл.? че алт декѣт інстинктѣл? Акѣма съ вьгадї de сеамѣ къ тодї кьдї дьпѣ атѣтеа десватерї маї воїеск съ маї спрїжїне ворвеле парасїте, съ ле лѣадї вїне сеата ші съ черчетадї къ пѣ сьпт ромѣнї адевѣрацї, Prin ѣрмаре пѣ тревѣе сь'шї маї пѣїе чїнева мїптеа кѣ еї, пентрѣ-кѣ еї вїет, дьпѣ кѣм ле е фїнда вор съ ле фїе шї лїмба. Фѣсе шї албїи вор фаче totd'азна, ѣпсѣ статѣъ ка а лѣї Fidia пѣ ва ешї нїчї одатѣ дїп тѣпа зпор ка а чещїа; de коло пѣпѣ коло вор скрїе кѣте чева, кап d'оперѣ ѣпсѣ пѣ ва ешї dїнтр'o асемenea лїмѣъ. Фїеле de вїне лїмба шї спрїжїнѣ о кѣт вор вої. Ної Ромѣнїи сь авем лїмѣъ ромѣнеаска. Чїне е ромѣп адевѣрат шї de ва фї фост пѣпѣ акѣм амѣ-цїт, нещїїнд че есте элемент стрѣпн шї че есте стрѣмошеск, ва трече дп партеа поа-стрѣ съ не дѣм тѣпа, съ лѣѣм челе стрѣ-мошесї шї съ лѣкрѣм дппрезѣъ."

Вьзѣрѣм кѣ радїкалїстѣл есте зн скоп, шї зн скоп кѣ адевѣрат ромѣнеск: ѣпсѣ прекѣм мїжлочїї, de се вор цїnea фїе-каре de діалектѣл провинцїей сале, пот съ ажѣп-гѣ ла лѣпѣт, асемenea шї дптре радїкалї есте оаре-каре пелпвоїре, каре дї сьбт-дппарте дп треї деспѣрцїрї, че ле vom vedea маї дп жос.

Скопѣл радїкалїлор дп ценерал есте кѣлтѣра лїмѣей шї кьрѣдїреа еї de орї че элемент етероцен. De vom черчета лїмба, vedem кѣ еа дьпѣ кѣм а сьферїт спѣркѣрї шї сьрѣчїе дп матерїе, асемenea а сьферїт

шї дп фортѣ, шї прекѣм не тревѣе а кѣ-рѣдї шї а дпавѣдї матерїа, асемenea тре-вѣе а не гѣндї шї ла фортѣ; прекѣм не тревѣе а лемѣда ворѣе стрѣїне, а пѣне дп локѣл лор адевѣрате ромѣне шї не лѣпгѣ дьпселе а маї адрѣога шї алтеле de неапѣ-ратѣ тревѣїндѣ дп арте шї щїїндѣ, асе-мenea се кѣвїне а лемѣда тѣлте фортѣе саѣ фїнале стрѣїне дп локѣл лор а пѣне алтеле, шї а адопта шї алтеле че не лїпсїа кѣ то-тѣл. Спре есемпѣл репрїїмїнд ворѣа ама-ре, vom прїїмї шї фїналѣл авїл ка съ пѣ-тем зїче амавїл, шї апої амавїлїтате; авьнд ворѣа сїмцїре не тревѣе а дптре-вѣїнда маї дес фїналѣл івѣ чѣл авем знде шї знде ка ла гѣралїв, костелїв шчл., шї vom зїче сїмцїтївѣ; не тревѣїе а адо-пта фїналѣл дп ал, ка съ пѣтем зїче сїм-цївал; дела фачере апої пѣтем зїче фа-чїл, адекѣ de фькѣт саѣ лесне, шї dїсфїчїл саѣ dїфїчїл орї аневоїе de фькѣт. Vom ле-пѣда їарѣ тоате фїналеде дп алнїк, елнїк, їлнїк, олнїк, арнїк, оїнїк, шчл. (славон), прекѣм помелнїк, сїлнїк, волнїк, дестоїнїк, харнїк шчл., фїналеде дп аш, еш, ѣш, шѣг шї алте (злгѣрещїї); кѣм кезаш, пѣшкаш, коптеш, фрѣнтеш, лѣкѣтѣш, ветешѣг, прїетешѣг шчл.

Тоатѣ лїмба їарѣ дпшї аре шї провин-ціалїстїї сьї шї а поастрѣ пѣ пѣтеа сь фїе скѣтїтѣ de ачеаста: провинціалїстїї дп ма-терїе дарѣ тѣста, ѣла, дѣ, пѣ, сьвїї... се факѣ, кѣлтївїндѣсе, аста саѣ еста, ала саѣ ела, de, не, савїї, шї апалоацеле лор се кьрѣдѣ шї devin асемenea; провинціалїстїї їар дп фортѣ сокрѣ-тѣѣ, вьрѣ-тѣѣ... devin сокрѣ-тѣѣ, вьрѣ-тѣѣ... регѣламѣп-тѣл devine регѣламент, фѣндамѣпгѣл de-vine фѣndament. . .

Дн ачесте прівірі се паск педивоіелі, каре деспарт не радікалі дн :

Провінціалі радікалі,
Модераці радікалі ші
Ультра-радікалі.

Провінціалі претінд съ рѣтѣе лѣмба кѣ тоді провинціалістї сѣ, ші ворвеле че се вор лѣа дн латїна сѣ се провинціалїсезе ші еле, прїн зрмаре матерїа вор сѣ се зїкѣ тѣтѣріе; франчі саѣ франдезії сѣ се зїкѣ фрѣнчі ші цара фрѣнчеаскѣ; фѣндаметѣл сѣ се зїкѣ фѣндамѣнт; пресїдентѣл, пресїденте, пресентѣл пресїнте, ка ла фервїнте, дїнте... паціа сѣ се зїкѣ пѣчїзне, пропосїціа, пропосѣчїзне, ка ла рѣгѣчїзне, днкіпѣчїзне, вор адекѣ сѣ сѣндрѣаскѣ тоді мергонїстї саѣ маї вїне тоді вѣдѣрѣнїстї че сѣа днтрѣдѣе дн лѣмба прїа педїїнда ші некѣлѣтра де атѣтеа веакѣрї.

Ультра-радїкалі іар пѣ сѣфере нїмїк де провинціал; порта лор есте латїнїтатеа; вор сѣ днтрѣдѣкѣ дн лѣмба ші матерїа ші форма латїнѣ. Лѣї вїне, кредїнѣ... дї зїкѣ вене, креденѣ... лентѣднд ворѣа ївїре ші лѣнд дн локѣл еї не амаре, зїкѣ амавн дн лок де амав, амаво дн лок де воїѣ-ама, прїн дедѣкїе іарѣ чер сѣ се зїкѣ саѣ чел пѣдїн сѣ се скрїе каса-ла, лѣпа-ла дн лок де каса, лѣпа ші алтеле асеменеа.

Днтре провинціалї ші ультра-радїкалі, вїа алїї, зп фел де еклектїчі, акѣрора портѣ есте азѣл ші гѣстѣл челор маї тѣлїї, карїї ворвеле челе провинціалїсате, кѣте се пот, ле фак маї класїче; ворвеле челе пѣоѣ че ле прїїмеск дн латїна ле ласѣ провинціалїсате ші ле даѣ пѣмаї тїпѣл ротѣнеск. Спре есемплѣ матерїа п'о фак тѣтѣріе, реглѣментѣл пѣл маї фак реглѣмѣнт; не пресїдент пѣл фак пресїденте;

нїчі тѣсѣ не вїне дн фак вене, нїчі не ама-воїѣ, амаво. Ачестїа се зїкѣ радїкалі модераці саѣ еклектїчі.

Провінціалїї, акѣрор портѣ е вѣдѣрѣнїа лѣмбеї пѣ крѣз сѣшї афле тѣлїї проселїці, пентрѣ-кѣ лѣмеа чел пѣдїн кѣте ворвеле іа пѣоѣ пѣ ле провинціалїсеазѣ.

Ультра-радїкалі іар, де сокотеск кѣ есте кѣ пѣтїнѣ а префаче азѣл а шапте мїліоане апроане де ротѣнї ші аї копвїнѣ а лѣа тїпї латїнї, латїнїтатеа пѣ сѣ пѣмаї дн ворвеле ші дн тїпї, чї ші дн констрѣкїе ші дн фрасе, не каре пѣ ле вор днтрѣдѣче пѣпѣ пѣ вор днтрѣдѣче ші лѣмба латїнѣ ші о вор сѣвстїтѣа дн локѣл ротѣнеї, каре пентѣнд а се маї скрїе ка дн веакѣл де азр, ва девенї саѣ зп черг латїн, саѣ о латїнѣ плїнѣ де варварїсеме.

Прїн зрмаре, врѣнд а не кѣлїва лѣмба, трѣвѣе а о кѣрѣдї кѣт се ва пѣтеа де стрїенїстї ші провинціалїстї; ші а лѣса характерїстїчеле еї прїа каре ва пѣтеа девенї о лѣмба кѣлїватѣ ротѣнѣ, іар пѣ зп черг латїн; нїчі зп черг провинціал. Орї че вом фаче, лѣмба пѣ поате скѣпа де тот де а пѣ авеа семпеле їсторїче че доведеск револѣцїї. прїа каре а трекѣт ка сѣ девїе о лѣмба кѣлїтѣ. Асфел ведем не франдеза, ші асеменеа ведем ші не італїана, спанїола ші портѣгеза.

(Вор зрма.)

СЪ'ДІ СІЕН?

Фїїнѣ тїнерїкѣ ка крїнѣл днфлорїт,
Ла тїнѣ амеа гѣндїре, гѣндїнд ам адорпїт,
Шї 'н комнѣтї мї сѣ паре к'а аїеае те прївеск,
Кѣт окїї ш' ата фадѣ, сѣспїнѣтї рекореск,

Че'ши аре докѣица к'атарник ениѣк,
 Дн пѣптѣл че адець іаѣ фост дитрѣ нѣмѣк,
 Съ'ї рѣвдѣ а са педѣапсъ п' атарѣл съѣ венѣн,
 Че'мѣ стоарче а теа фауѣ ши 'н тѣхнѣчѣне вѣн.
 Дар зп мѣнѣт нѣ трече, дндатѣ м'ам трезѣт,
 К'о іѣте репедѣзне немернѣк вѣѣтѣчѣт,
 Те стрѣт, еко'мѣ рѣспѣнде, ши мѣе теаѣ пѣрѣт,
 К' азѣл мѣл днжнѣтѣ рѣспѣнѣл чел плѣкѣт,
 Ч' адець ла 'нтрѣваре'мѣ дѣн гѣра та зѣмѣнд,
 Вѣнеа кѣ 'н аер дѣлче спре мѣне трѣмѣрѣнд;
 Маѣ стрѣт, іар днѣ рѣспѣнде, тѣ скол съ те гѣсѣск,
 О зѣврѣ лѣнѣгѣ мѣне днѣ парѣ кѣ зѣрѣск.
 Гѣндѣнд акѣт, ачѣста'ї мѣнѣтѣл днзѣнѣт,
 Дн карѣ съ іѣвѣще овѣжетѣл ч' ам дорѣт!
 Кѣ іѣма 'мѣ вѣтѣндѣ, кѣ тѣла трѣмѣрѣнд,
 Даѣ рѣпѣде ла дѣнса, воѣск ка съ онрѣнд,
 Дар че съ прѣнд! Нѣмѣка? Кѣчѣ зѣвра аѣ перѣт,
 Нѣлѣкѣ фѣ ачѣста, ши еѣ м'ам номѣнѣт,
 Іар сѣнгѣр ка 'наѣнте дѣн вѣѣтѣчѣрѣ дѣнѣнт,
 .Лѣнсѣт дѣ ачѣа плѣчѣре че заче 'н ал теѣ нѣент!
 Тѣчѣре сра 'н тоате ши еѣ дн еа м' афлѣт,
 Дн вѣн тѣмѣн де гѣндѣре ши іѣтѣ че гѣнѣгеам.
 Дѣ ар ревенѣ вр'одатѣ, ачѣл тѣмѣн азрѣт,
 Дѣн фрѣндѣ'мѣ прѣнѣче, дн карѣ ам трѣѣт
 Кѣ прѣнѣчѣ тот ка ши мѣне, нѣчѣ зѣл вѣновѣт,
 Кѣрацѣ фѣрѣ де тѣскѣ, кѣ дѣх не валсамѣт,
 Не кѣнд гѣнѣгѣвеам тоѣї, ч' азѣл мѣнѣжнѣта,
 Ши іѣма воїоѣсъ л'аї сеї акѣнѣцѣї сълѣта,
 Кѣнд м'ашѣ нѣтѣ префѣче съ фѣѣ днтрѣ конѣї,
 Не іарѣа днверзѣтѣ съ тѣ маѣ жок кѣ еї,
 С' алѣрг кѣ вѣкѣрѣе не кѣтнѣї чѣї кѣ флорѣ,
 Ши фрѣнтеа 'мѣ съ се скалде дн крѣсталѣї сѣдорѣ,
 Нѣ ашѣ дорѣ вѣада маѣ тѣлѣт дѣнѣт зп час,
 .Ла тоцѣї амѣї да адѣїто, ши дн торѣжнѣт зп нас.
 Дар вѣд кѣ тѣмѣнѣ ачѣла акѣта с'аѣ трѣкѣт,
 Ши зѣле фѣрѣчѣте, момент аѣна плѣкѣт,
 Нѣ воїѣ гѣсѣї 'н вѣацѣ ши веакѣрѣї дѣ ам трѣї,
 Пѣрѣре днѣї пар кѣ фѣрѣ че 'н вѣс тѣ амѣнѣї;
 Кѣчѣї тоате дѣла мѣне акѣта аѣ перѣт,
 Ши мѣе дѣн ачѣлеа съ ам де моѣнѣнѣт,
 Макар ка сѣвенѣре нѣмѣк нѣ мѣаѣ рѣтѣас,
 Ши 'н лѣтеа скѣтѣвѣчоасѣ де кѣнѣрѣї тѣ вѣд трѣас!

Аїчѣї атеа гѣндѣре акѣта о онрѣск,
 Кѣчѣї мѣам аѣсѣ амѣнте де кѣнѣ'дѣї днѣрѣрѣск,
 Де дѣлчеа та зѣмѣре, че 'н окѣ'дѣї о прѣвеам,
 Ка 'н дозѣ стѣле лѣне де карѣ тѣ зѣтеам!
 Дѣ ачѣа фѣгѣдѣзѣнѣцѣ че сѣнгѣрѣ мѣаї дат,
 Кѣ орѣї ши кѣнд де тѣне, еѣ нѣ воїѣс фѣї зѣтѣт;
 Дар нѣ цѣїѣ маѣї цѣїї мѣнѣте атѣнѣче еѣї дам сѣсѣ,
 Кѣачѣсте сѣнѣт нѣмѣкѣ, нѣчѣї зп теѣеїѣс п'ам нѣсѣ,
 Ши акѣта іѣтѣ 'н фѣнтѣ, прѣвѣнѣде с'аѣї плѣнѣт,
 Дѣн конѣтра тѣле зѣсѣ, ши еѣ ам немерѣт.

Георѣге Нѣколіѣанѣл.

Мѣкѣ вѣвѣлѣотѣкѣ рѣмѣнѣаскѣ дн 23
 волѣте.

- 1 Волѣт Омер
- 1 Алѣерѣї
- 3 Lord Byron
- 2 Moliere
- 2 Victor Hugo
- 1 Goldoni
- 2 Cervantes
- 1 Регѣлѣ ши Ерѣмѣона
- 1 Флорѣан
- 1 Коѣевѣз
- 1 Епѣстолѣр
- 4 Кѣрѣер де амѣе-сѣксѣ
- 2 Іѣсторѣа зпѣверсалѣ
- 1 Romani
- 1 Парѣлѣлѣїстѣ.

23 Ачѣстеа вѣне легѣте дѣнпрѣзѣнѣ
 кѣ алѣте зѣче врѣшѣре се даѣї дн прѣдѣ де
 12 гѣлѣенѣї.

(Дѣн Кѣрѣерѣл рѣмѣ.)